

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Silvasti, Tiina

Title: Tulevaisuuden ruoka- ja ravitsemusturva – mitä siitä?

Year: 2015

Version:

Please cite the original version:

Silvasti, T. (2015, 18.11.2015). Tulevaisuuden ruoka- ja ravitsemusturva – mitä siitä?.
Tiedeblogi. <https://www.jyu.fi/blogit/tiedeblogi/blogit/tiedeblogi/silvasti>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Tulevaisuuden ruoka- ja ravitsemusturva – mitä siitä?

Tiina Silvasti, kuvaaja Joonas Pennanen

Juuri, kun olimme tuudittautuneet siihen uskoon, että hyvä ravitseva ruoka on itsestäänselvyys, tätä uskoa aletaan koetella. Tietoisuuteen hiipii esimerkiksi sellaisia asioita kuin leipäjonot, ruokapankit, liikalihavuus, elintasosairaudet, ilmastonmuutoksen vaikutukset maatalouteen, riippuvuus fossiilisista polttoaineista ja tuontiproteiinista sekä lihantuotannon eettiset ongelmat.

Nämä asiat puolestaan kytkeytyvät elintarvikejärjestelmien toimintaan. Jos elintarvikejärjestelmät toimivat hyvin, ne tuottavat globaalia ruokaturvaa. Nykyisellään niin ei tapahdu. Päinvastoin. Kehittyvien maiden ohella myös pohjoisella pallonpuoliskolla tavataan puutteita sekä ruoka- että ravitsemusturvassa.

Ruokaturva tarkoittaa sitä, että kaikki ihmiset saavat kaikkina aikoina riittävästi ravinteikasta ja turvallista ruokaa, jotta he voivat elää terveellisesti ja aktiivisesti. Ravitsemusturva taas toteutuu, kun ihmisille taataan riittävä ravitsemus. Tasapainoinen ja terveellinen ravinto tyydyttää yksilön energiantarpeen sekä sisältää tarpeeksi ja tasapainoisessa suhteessa vitamiineja, kivennäisaineita, tärkeitä rasvahappoja, valkuaisaineita ja hivenaineita.

Perinteisesti ruokaturvan ongelmia on ratkaistu tuottamalla enemmän ruokaa. Nyttemmin on huomattu, että maatalouteen keskittyminen ei tuota toivottuja parannuksia, vaan tarkasteluun pitää ottaa koko elintarvikejärjestelmä: tuotanto, jalostus, jakelu ja kulutus. Näkökulmanmuutos on tuottanut muun muassa kiinnostavan aloitteen siitä, että EU:n yhteinen maatalouspolitiikka (CAP) tulisi jatkossa korvata EU:n yhteisellä ruokapolitiikalla.

Kansallisen ruoka- ja ravitsemusturvan saralla taas on ryhdytty toimiin proteiiniomavaraisuuden kohottamiseksi. Tavoite on, että vuonna 2030 suomalaiset syövät maukasta, terveellistä ja kestävästi tuotettua ruokaa, jonka proteiinikoostumus on optimoitu sopivaksi eri ikäluokille. Lihan osuus ruokavaliossa vähenee ja sitä korvaavat kasvi- ja sienituotteet sekä kala. Ruokavalionmuutos taas parantaa kansanterveyttä ja diabetes ja syöpä vähenevät. Ruoaksi ja rehuksi kehitetään uusia lähiproteiinilähteitä, jotka eivät kiihdytä ilmastonmuutosta ja näin proteiiniomavaraisuus nousee alle 20 prosentista 60 prosenttiin.

No, mitä siitä? Sitä vaan, että muutokset tulevat näkymään lautasella. Ja veikkaan vaan, että myös lompakossa.

Lisätietoja: ScenoProt, TRANSMANGO, Food system studies research group: <https://www.jyu.fi/ytk/laitokset/yfi/en/research/projects/research-groups/foodsystem>

Tiina Silvasti, yhteiskuntapolitiikan professori